

BESLUT

2020-11-30 Dnr: 20/03662

SAKEN

Morgonpasset i P3, 2020-07-30, intervju med en företagsledare; fråga om mediets genomslagskraft

BESLUT

Inslaget frias. Det strider inte mot bestämmelsen om radions särskilda genomslagskraft.

INSLAGET

I inslaget medverkade en gäst som blivit omtalad för att han jobbar för den ökända kriminella colombianska familjen Escobar. De tre programledarna samtalande med gästen om hans liv och hans arbete. I inslaget sades bland annat följande.

(Pgl 1) – 2014 träffade han Pablo Escobars bror första gången och bara efter två möten, som är väldigt imponerande, så blev han chef för Escobar Inc. Och vad det exakt innebär att jobba för Pablo Escobars företag, hur man kan jobba för en sån känd person och ökad kriminell. [...] (Pgl 2) – Hur kommer det sig att livet var så himla schysst innan? Du är bara 26 va? (Gäst) – Ja, jag hade en, ja det va lite 'shady' men. Vi hade ett företag då som, vi investerade i fastigheter och vi investerade i fastighetslån. Sen så blev vi avreglerade då i USA, vi förlorade vår licens och så där men. (Pgl 3) – På grund av er 'shadiness' eller? (Gäst) – Ja alltså, det var ju en sådan här 'attorney general' där som tyckte det var lite tråkigt. Fast vi förlorade licensen fem år efter att vi startade bolaget så. (Pgl 3) – Ah ja så men innan dess fick ni lite cash? (Gäst) – Ja, det rullade på, det var allt möjligt som ramlade in.

Gästen berättade sedan om hur det hade gått till när han träffade Pablo Escobars bror och vad det innebar att jobba för Escobar Inc. Gästen sa att hans uppgift var att värna Escobars namn, att de hade gjort några filmer med kända skådespelare och att de bara sysslade med legala affärer. Gästen berättade även att han hade gett pengar till Pablo Escobars bror innan han fick jobbet som chef för bolaget. Senare i inslaget sades följande.

(Pgl 2) – Jag måste bara fråga en sak. För du har sagt ordet 'shady' några gånger och så ler du lite. Då undrar jag, känner du inga moraliska problem med att jobba för Pablo Escobars legacy [...]. Som har sålt oerhörda mängder knark. Misstänks ha mördat fyra, femtusen människor. (Gäst) – Alltså fyra, femtusen tror jag var ganska lågt, ganska låga

uppgifter där men. Så här är det väl, att Pablo Escobar, jag kände inte honom. Jag var ju sex månader gammal när han dog ungefär. Men Roberto är en av de schysstaste killarna jag någonsin har träffat. (Pgl 3) – Fast, fast det var ju inte det som var frågan, 'you shady fuck you'. Hör du, du förstår ju vad det är för varumärke som du tar hand om ändå. (Gäst) – Ja, absolut. (Pgl 3) – Och vad det ändå står för och vad det kommer ifrån. Du förstår ju att det ändå finns en del mörker där. Har du några problem med det? Mörkret? (Gäst) – Inte det mörkret, nej. (Pgl 2) – Vilket problem, mörkerproblem då? (Gäst) – Kanske, alltså det är så här. Många kriminella finns. Men de syns inte så mycket. Pablo Escobar var väldigt synlig och därför tror jag att många tyckte han var en väldigt dålig person. Men är det dåligt om man skyddar sin familj när man har typ hundra miljarder dollar i cash i sitt hus och så kommer det så här 30–40 gerillamilitärer som vill döda dig liksom. (Pgl 2) – Om det är en person som har misstänkts mörda tusentals personer måste man väl ändå säga att det är dåligt? (Gäst) – Misstänkt understruken. (Pgl 2) – Ja, men rätt många är ju ändå belagda. (Gäst) – Ja alltså, tekniskt sett så var han ju inte kriminell. För tekniskt sett är han inte dömd för någonting. Han är dömd för fem års fängelse men det blev raderat. [...] (Pgl 2) – Men, men okej men om vi bara säger så här. Pondera då att det fanns en bok. (Gäst) – Mm. (Pgl 2) – Som buntade ihop Hitler, Stalin och Escobar. (Gäst) – Det finns, den har jag läst. (Pgl 2) – Okej. Och nu jobbar du för Escobar, hur känns det? (Gäst) – Jag jobbar ju för Roberto Escobar, så det är lite skillnad. (Pgl 2) – Ah, men du jobbar med att föra ett legacy vidare. (Gäst) – Jag tror Roberto var en lite mjukare människa därför han har överlevt. (Pgl 3) – Men det är ju inte... (Pgl 2) – Men det är ju inte Roberto Escobars namn du... (Gäst) – Nej, nej, nej, nej. (Pgl 2) – ...promotar, eller? (Gäst) – Sedan var ju Roberto också 'chief of assassinations' då så. Så det var han som dödade alla personer i princip. Plus att han var 'accountant', så det blir, vad blir det? Rådgivare på svenska. 'Bookkeeper'. [...] (Pgl 3) – Kan du få någon mördad? (Gäst) – Nu börjar vi komma, nu är det så här Arne Weise julafton. Börjar bli lite för nära.

Därefter lämnade gästen studion och de tre programledarna fortsatte prata om gästen. Programledarna sa bland annat att han varit ett svårt intervjuobjekt, att det var svårt att veta hur mycket av hans historia som var sann och att de var intresserade av att veta hur mycket pengar han hade gett till Pablo Escobars bror.

ANMÄLAN

Anmälan anför att den inbjudna gästen har en bakgrund av tvivelaktiga affärer och bedrägerier samt att det bolag som han representerar sysslar med bedrägerier. Anmälan är kritisk till att programledarna inte ifrågasatte gästen trots att han sa att han hade gjort skumma affärer. Anmälan anser att det var fel av Sveriges Radio AB (SR) att bjuda in en bedragare och ge honom utrymme att marknadsföra sig själv och det företag han representerar.

PROGRAMFÖRETAGETS YTTRANDE

SR att inslaget överensstämmer med bestämmelsen om mediets genomslagskraft och anför följande.

Morgonpasset i P3 bygger på programledarnas personligheter och har varje dag en eller flera gäster som på något sätt är intressanta att lyssna på för P3:s publik. Det aktuella programmet gästades av en person som jobbar för den kriminella familjen Escobar. Pablo Escobar är känd för publiken bland annat från den populära

Netflix-serien "Narcos". Innan gästen kom in i studion pratade programledarna om varför vissa kriminella blir populära och i vissa kretsar nästan "kreddiga" medan andra absolut inte blir det. De nämnde Pablo Escobar och fenomenet att han trots sin tunga kriminalitet givit namn åt till exempel klubbar och som hos unga blivit en referens, nästan som en fiktiv karaktär.

Intervjun handlade om hur gästen hade kommit i kontakt med familjen Escobar och vad hans arbete för dem gick ut på. Merparten av intervjun innehöll kritiska frågor om problematiken och det moraliskt tveksamma i att arbeta för en ökänd kriminell familj som Escobar. Av dessa frågor framgick att det är en familj som sålt oerhörda mängder narkotika och misstänks ha mördat tusentals personer samt att Pablo Escobar själv jämförts med både Hitler och Stalin.

Intervjupersonen svarade svepande på många frågor och det skapades en stundtals fnissig stämning. *Morgonpasset i P3* är ett lättsamt program men programledarna återkom ändå gång på gång till problematiken med att arbeta för en familj med en mängd kriminella handlingar på sitt samvete. Något förhärlikande av brott och brottslingar förekom därmed inte.

AKTUELL BESTÄMMELSE

SR ska ta hänsyn till radions särskilda genomslagskraft när det gäller programmets ämnen och utformning samt tiden för sändning av programmen (16 § i sändningstillståndet). Bestämmelsen innebär enligt granskningsnämndens praxis bland annat att programföretaget måste visa varsamhet när det gäller program eller inslag som kan uppfattas uppmana till brott eller som innebär ett förhärlikande av brott och brottslingar.

GRANSKNINGSNÄMNDENS BEDÖMNING

Programföretagen har frihet att själva bestämma vilka som ska medverka och intervjuas i programverksamheten. Granskningsnämnden konstaterar att *Morgonpasset i P3* är ett underhållningsprogram som tar upp dagsaktuella frågor. Två av programledarna ifrågasatte och problematiserade gästens moraliska inställning till sitt uppdrag och det bolag han representerade. Delar av intervjun var visserligen uppsluppen och lättsam men nämnden anser att det inte innebär ett förhärlikande av brott eller brottslingar, eller att det förekom några uppmaningar till brott. Inslaget strider därför inte mot bestämmelsen om radions särskilda genomslagskraft.

Detta beslut har fattats av Ulrik von Essen, Ulrika Hansson (skiljaktig), Clas Barkman, Bo-Erik Gyberg, Gunnar Springfeldt, Kristina Åberg och Erik Fichtelius efter föredragning av David Claesson.

På granskningsnämndens vägnar

Ulrik von Essen

David Claesson

Originalhandlingen med namnunderskrifter förvaras hos myndigheten.

SKILJAKTIG MENING

Ledamoten Ulrika Hansson är skiljaktig och anser att bedömningen borde ha följande lydelse.

Anmälaren anför att den inbjudna gästen var en bedragare och att det var fel av SR att bjuda in honom och ge honom utrymme att marknadsföra sig själv och det företag han representerar. Granskningsnämnden anser att programledarna på ett alltför lättsamt och okritiskt sätt förhöll sig till den medverkande gästen och att de borde ha tagit ett tydligare avstånd och ifrågasatt hans samröre med en uppenbart grovt kriminell familj som legat bakom tusentals mord. Programledarnas förhållningssätt till gästen och hans arbetsgivare var glorifierande vilket innebar ett förhärlikande av brott och brottslingar. Inslaget strider därför mot bestämmelsen om radions särskilda genomslagskraft.